

Papa Franjo

Apostolska konstitucija
VULTUM DEI QUAERERE
o ženskom kontemplativnom životu

HRVATSKA KONFERENCIJA VIŠIH
REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA

Papa Franjo

Apostolska konstitucija
Vultum Dei quaerere
o ženskom kontemplativnom životu

Dokumenti – 7

Nakladnik:

Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica,
Zagreb, Prilaz Gjura Deželića 75

Glavni i odgovorni urednik:

fra Jure Šarčević, predsjednik HKVRPP-a

Prijevod:

Slavko Antunović

Lektura:

Zdenka Leženić

Priprema:

Denis Stankov

Tisak:

AKD, Zagreb

Naklada:

1200

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem 000944373.

ISBN 978-953-97243-9-7

Papa Franjo

Apostolska konstitucija
Vultum Dei quaerere
o ženskom kontemplativnom životu

Preveo Slavko Antunović

HRVATSKA KONFERENCIJA VIŠIH
REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA
Zagreb, 2016.

Naslov izvornika:

*Costituzione Apostolica di Papa Francesco
"Vultum Dei quaerere" sulla vita
contemplativa femminile*

UVOD

1. Traženje Božjega lica prisutno je u čitavoj povijesti. Čovjek je od postanka pozvan na dijalog ljubavi s Bogom.¹ Muškarac i žena, naime, imaju nezatomljivu religijsku dimenziju koja usmjerava njihovo srce prema traženju Apsolutnog, Boga, za kojim – premda ne uvijek svjesno – osjećaju potrebu. To je traženje zajedničko svim ljudima dobre volje. Čak i mnogi koji se ne priznaju vjernicima, priznaju tu duboku težnju srca, prisutnu u svakom muškarcu i ženi u kojima prebiva želja za srećom i puninom, koje kroz život nosi velika ljubav i koji stalno teže većoj radosti.

Sveti je Augustin u *Ispovijestima* rječito izrazio tu težnju: „...jer si nas stvorio za sebe, i nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi.”² Taj se nemir srca rađa iz duboke intuicije da je inicijativa na Božjoj strani; on prvi traži čovjeka i privlači ga na tajanstven način k sebi.

U traženju Boga brzo se shvati da nitko nije samodostatan. Traženje nas potiče da, u svjetlu vjere, izađemo iz samih sebe i oslobodimo se usredotočenosti na same sebe, privučeni licem Boga svetoga i ujedno „svetim tlom drugoga”³, kako bismo iskusili dublje zajedništvo.

Po krštenju svaki kršćanin i svaka Bogu posvećena osoba pozvani su poduzeti to putovanje na kojem se traži pravoga Boga. Djelovanjem Duha Svetoga to postaje *sequela pressius Christi* – put sve većeg suobličenja Kristu Gospodinu, koje svoj jedinstveni izraz nalazi u redovničkom posvećenju, a na poseban način u monaškome životu koji je, od samih početaka, smatran posebnim načinom življenja vlastita krštenja.

2. Bogu posvećene osobe, koje po samom svom posvećenju „slijede Gospodina na poseban način, na proročki način”⁴, pozvane su otkriti znakove Božje prisutnosti u svakodnevnom životu, postati mudri sugovornici koji znaju razaznati pitanja koja nam Bog i suvremeni čovjek postavljaju. Velik izazov s kojim se suočava svaka Bogu posvećena osoba jest kako ustrajati u

¹ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Past. konst. *Gaudium et spes*, 19.

² I, 1, 1: *PL* 32, 661.

³ Apost. pob. *Evangelii gaudium. Radost evanđelja* (24. studenoga 2013.), 169: *AAS* 105 (2013.), 1091.

⁴ Apostolsko pismo *Svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života* (21. studenoga 2014.), II, 2: *AAS* 106 (2014.), 941.

traženju Boga „očima vjere, u svijetu koji ignorira njegovu nazočnost”⁵ te kako današnjem muškarcu i ženi ponovno ponuditi Isusov život čistoće, siromaštva i poslušnosti kao vjerodostojan i pouzdan znak, postajući tako „živa ‘egzegeza’ riječi Božje”⁶.

Od samih početaka života posebnog posvećenja u Crkvi, muškarci i žene, pozvani od Boga i zaljubljeni u njega, sav su svoj život potpuno posvećivali traženju njegova lica, željni pronaći i promatrati Boga u srcu svijeta. Prisutnost zajednica postavljenih kao gradovi na gori ili svjetiljke na svijećnjaku (*Mt* 5, 14-15), u jednostavnosti života, vidljivo predstavljaju cilj prema kojem putuje cijela crkvena zajednica koja „napreduje na putovima vremena s pogledom uprtim na buduću rekapitulaciju svega u Kristu”⁷ navješćujući tako unaprijed nebesku slavu.⁸

3. Ako Petrove riječi: „Gospodine, dobro nam je ovdje biti” (*Mt* 17, 4) imaju posebno značenje za sve Bogu posvećene osobe, to još više vrijedi za kontemplativne osobe, koje u duboku zajedništvu sa svim ostalim pozivima kršćanskoga života – koji su kao „zruci jedinoga Kristova svjetla koje se odražava na licu Crkve”⁹ – „po posebnoj karizmi posvećuju dnevno mnogo vremena oponašanju Majke Božje, koja je revno razmatrala riječi i čine svoga Sina (usp. *Lk* 2, 19.51), i Marije iz Betanije, koja je, sjedeći do nogu Gospodinovih, slušala njegovu riječ (usp. *Lk* 10, 38)”¹⁰. Njihov život „skriven s Kristom u Bogu” (usp. *Kol* 3, 3) postaje tako slika bezuvjetne ljubavi Gospodina, prve kontemplativne osobe, pokazuje kristocentričnu težnju

⁵ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 68: AAS 88 (1996.), 443.

⁶ BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 83: AAS 102 (2010.), 754.

⁷ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 59: AAS 88 (1996.), 443.

⁸ Usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 573§1.

⁹ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 16: AAS 88 (1996.), 443.

¹⁰ BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 83: AAS 102 (2010.), 754.

čitava njihova života sve dotle da mogu reći zajedno s apostolom: „Meni je živjeti Krist!” (*Fil* 1, 21) i izražava karakter sveobuhvatnosti kojim je poziv na kontemplativni život duboko prožet.¹¹

Kao muškarci i žene koji su uronjeni u ljudsku povijest, kontemplativne osobe, privučene sjajem Krista, „najljepšeg od ljudskih sinova” (*Pis* 45, 3), postavljene su u samo središte Crkve i svijeta.¹² U svojem stalnom traženju Boga one nalaze glavni znak i kriterij autentičnosti svoga posvećenoga života. Sveti Benedikt, otac zapadnoga monaštva, isticao je da je monah onaj koji traži Boga čitav život i inzistira na tome da se kod onoga koji teži monaškom životu provjeri „*si revera Deum quaerit*”, traži li stvarno Boga.¹³

Na osobit su način bezbrojne posvećene žene tijekom stoljećâ, pa sve do naših dana, usmjeravale i nastavljaju usmjeravati „cijeli svoj život i djelatnost... prema kontemplaciji Boga”¹⁴, kao znak i proroštvo Crkve djevice, supruge i majke. Njihovi su životi živ znak i svjedočanstvo vjernosti kojom Bog, usred povijesnih zbivanja, nastavlja podupirati svoj narod.

4. Monaški život, kao element jedinstva s drugim kršćanskim vjeroispovijestima,¹⁵ poprima poseban oblik proroštva i znaka koji „može i mora učinkovito privući sve udove Crkve neumornom ispunjavanju dužnosti kršćanskoga poziva”¹⁶. Zajednice molitelja, napose kontemplativne zajednice, koje se „u obliku odvojenosti od svijeta intimnije sjedinjuju s Kristom, srcem svijeta”¹⁷, ne predlažu savršenije ostvarivanje evanđelja, već ra-

¹¹ Usp. IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 18: *AAS* 88 (1996.), 443.

¹² Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 44; IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 3.29: *AAS* 88 (1996.), 379.402.

¹³ *Pravilo* 58, 7.

¹⁴ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 8: *AAS* 88 (1996.), 382. – 383.

¹⁵ ISTI, Apost. pismo *Orientalis lumen* (2. svibnja 1995.), 9: *AAS* 87 (1995.), 754.

¹⁶ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 44.

¹⁷ BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 83: *AAS* 102 (2010.), 754.

dije, ostvarujući u vlastitom životu zahtjeve koje pred njih stavlja krštenje, predstavljaju za cijelu Crkvu instanciju pronicljivosti i poziva na služenje. One su putokaz u traženju, podsjetnik čitavom Božjem narodu na prvi i posljednji smisao kršćanskoga života.¹⁸

---

¹⁸ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dekr. *Perfectae caritatis*, 5.

**POŠTIVANJE, HVALA I ZAHVALJIVANJE
ZA POSVEĆENI ŽIVOT I KONTEMPLATIVNI
MONAŠKI ŽIVOT**

5. Od prvih stoljeća Crkva je pokazivala veliko poštivanje i iskrenu ljubav prema muškarcima i ženama koji su, poslušni Očevu pozivu i poticaju Duha, odlučili slijediti Krista „izbliza”¹⁹ kako bi se posvetili njemu nepodijeljena srca (usp. *1 Kor* 7, 34). Nošeni bezuvjetnom ljubavlju prema Kristu i čovjeku, poglavito prema siromašnima i onima koji trpe, pozvani su u različitim oblicima – posvećene djevice, udovice, pustinjaci, monasi i redovnici – svoj zemaljski život provoditi, poput Isusa, u čistoći, siromaštvu i poslušnosti.²⁰

Kontemplativni monaški život, koji uglavnom čine žene, ukorijenjen je u tišini samostana i rađa bogatim plodovima milosti i milosrđa. Ženski kontemplativni život oduvijek je u Crkvi i za Crkvu bio njezino srce koje moli, čuvar milosti i apostolske plodnosti i vidljiv svjedok tajanstvene i mnogolike svetosti.²¹

Kao stvarnost koja vuče korijene iz pojedinačnog iskustva djevice posvećene Kristu i pojavivši se kao spontan plod potrebe da se s ljubavlju odgovori na ljubav Krista zaručnika, ovaj se život vrlo brzo oblikovao kao konačno stanje i red koji je Crkva priznala i koja je počela primati javna zavjetovanja na djevičanstvo. S vremenom se većina posvećenih djevice udružila u zajednice te su tako nastali oblici zajedničkoga života koje je Crkva brižno štitala i čuvala odgovarajućom disciplinom, u temelju koje je bila predviđena klauzura kao ona koja čuva duh i čisto kontemplativnu svrhu tih kuća. Međudjelovanjem Duha, koji djeluje u srcu vjernikâ i uvijek nadahnjuje nove oblika nasljedovanja, i majčinske brige Crkve, postupno su iznjedreni oblici kontemplativnoga života i potpuno kontemplativnoga života kakve poznajemo danas.²² Dok je na Zapadu kontemplativni duh našao svoj izraz u mnoštvu karizmi, na Istoku je sačuvano veliko jedinstvo,²³ ali uvijek kao svjedok bogatstva i ljepote života potpuno posvećena Bogu.

---

¹⁹ *Isto*, 1.

²⁰ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 14: *AAS* 88 (1996.), 387.

²¹ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 46; ISTO, Dekr. *Christus Dominus*, 35; ISTO, Dekr. *Perfectae caritatis*, 7. 9; *Zakonik kanonskog prava* kan. 674.

²² Usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 667 § 2-3.

²³ Usp. IVAN PAVAO II., Apost. pismo *Orientalis lumen* (2. svibnja 1995.), 9: *AAS* 87 (1995.), 754.

Tijekom stoljećâ iskustvo je tih sestara, u čijem je središtu Gospodin kao prva i jedina ljubav (usp. *Hoš* 2, 21-25), rađalo obilnim plodovima svetosti i poslanja. Kolika samo apostolska plodnost zrači iz samostanâ po molitvama i žrtvama! Koliku samo radost i proroštvo tišina klauzure gromoglasno dovikuje svijetu! Za plodove svetosti i milosti koje je Gospodin uvijek pobuđivao kroz ženski redovnički život uzdignimo „svevišnjem, svemogućem, dobrom Gospodinu” pjesmu hvale: „*Hvaljen budi.*”²⁴

6. Predrage kontemplativne redovnice, što bi bez vas Crkva i svi oni koji žive na periferijama ljudskosti i vrše svoju službu na prvoj crti evangelizacije? Crkva veoma cijeni vaš život potpune predanosti. Crkva računa na vaše molitve i vaša odricanja kako bi se današnjim muškarcima i ženama donijela blagovijest evanđelja. Crkva vas treba!

Nije lako svijetu, bar njegovu velikomu dijelu koji se vodi logikama moći, bogatstva i konzumerizma, razumjeti vaš poseban poziv i vašu skrivenu misiju. Pa ipak on ima neizmjernu potrebu za tim. Kao što mornar na pučini treba svjetionik da ga vodi prema sigurnoj luci, tako svijet treba vas. Budite svjetlonoše onima koji su blizu, a posebno onima koji su daleko. Budite bukteće baklje koje prate hod muškaraca i žena u tamnoj noći svijeta. Budite jutarnja straža (usp. *Iz* 21, 11-12) koja najavljuju svitanje (usp. *Lk* 1, 78). Svojim preobraženim životom i jednostavnim riječima, dozrelima u tišini, pokažite nam Onoga koji je Put, Istina i Život (usp. *Iv* 14, 6), Gospodina koji jedini donosi puninu našem životu i daruje život u izobilju (usp. *Iv* 10, 10). Doviknite nam, kao što je Andrija doviknuo Šimunu: „Našli smo Mesiju!” (*Iv* 1, 41) Poput Marije Magdalene na uskrsno jutro navijestite nam: „Vidjela sam Gospodina!” (*Iv* 20, 18) Sačuvajte živom proročku vrijednost svojega života odricanja. Ne bojte se u punini živjeti radost evanđeoskoga života u skladu sa svojom karizmom.

²⁴ FRANJO ASIŠKI, *Pjesma brata Sunca*, 1: FF 263; *Franjevački izvori* str. 116.

CRKVENO PRAĆENJE I VODSTVO

7. Koncilsko i papinsko učiteljstvo uvijek je pokazivalo posebnu brigu prema svim oblicima posvećenoga života donošenjem važnih dokumenata. Među njima posebnu pozornost zavrjeđuju dva velika dokumenata Drugoga vatikanskoga koncila: dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen gentium* te dekret o prilagođenoj obnovi redovničkoga života *Perfectae caritatis*.

Prvi smješta posvećeni život unutar ekleziologije Božjega naroda kojemu u potpunosti pripada na temelju općeg poziva na svetost i ukorijenjenosti u krsnom posvećenju.²⁵ Drugi traži od svih Bogu posvećenih osoba odgovarajuću obnovu u skladu s promijenjenim okolnostima te nudi sljedeće nužne kriterije za tu obnovu: vjernost Kristu, vjernost evanđelju i vlastitoj karizmi, vjernost Crkvi te muškarcima i ženama našega doba.²⁶

Ne smijemo također zaboraviti poslijesinodsku apostolsku pobudnicu *Vita consecrata* mojega prethodnika svetoga Ivana Pavla II. Ovaj dokument, u kojem je sabrano bogatstvo Biskupske sinode o Bogu posvećenom životu, sadrži elemente od trajne i silne važnosti za nastavak obnove posvećenoga života i njegovo jasno svjedočenje evanđelja u našem dobu (usp. osobito br. 59 i 68). A ne smijemo zaboraviti ni sljedeće dokumente koji govore u prilog stalnu i korisnu praćenju kontemplativnoga života:

- Smjernice Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života *Potissimum institutioni* od 2. veljače 1990., sadrže opsežne dijelove koji su u cijelosti posvećeni vašem specifično kontemplativnom obliku posvećenoga života (poglavlje IV, 78-85).
- Interdikasterijski dokument *Razvoji*, od 6. siječnja 1992., obrađuje problem sve manjeg broja zvanja za Bogu posvećeni život u cjelini i, u manjoj mjeri, za kontemplativni život (br. 81.).
- *Katekizam Katoličke Crkve*, proglašen apostolskom konstitucijom *Fidei depositum* 11. listopada 1992., veoma je koristan jer pomaže vjernicima razumjeti vaš način života. To posebno vrijedi za brojeve od 915. do 933., koji su posvećeni svim njegovim oblicima. U 1672. broju obrađuje se vaše nesakramentalno posvećenje i blagoslov opata i opatica. U brojevima 1974. i 2102. govori se o povezanosti između Deset Božjih zapo-

²⁵ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 44.

²⁶ Usp. ISTO, Dekr. *Perfectae caritatis*, 2.

vijedi i ispovijedanja evanđeoskih savjeta. U 2518. broju predstavljena je tijesna povezanost između čistoće srca o kojoj govori šesto blaženstvo, kao jamstvo gledanja Boga, i ljubavi prema istinama vjere, a u 1691. i 2687. broju hvali se trajno zagovaranje kod Boga u molitvi koja se uzdiže u kontemplativnim samostanima, nezamjenjivim mjestima u kojima se skladno združuju osobna molitva i molitva u zajednici. Konačno, u 2715. broju ističe se, kao povlastica kontemplativnih osoba, pogled čvrsto upravljen u Isusa i otajstva njegova života i njegova služenja.

- Naputak Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života *Congregavit nos*, od 2. veljače 1994., u 10. i 34. broju povezuje šutnju i samoću s dubokim zahtjevima zajednice bratskoga života te naglašava povezanost odvojenosti od svijeta sa svagdanjim ozračjem sabranosti.
- Naputak Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života *Verbi sponsa, Ecclesia*, od 13. svibnja 1999., gdje se u člancima (1. – 8.) dojmljivo izlaže povijesno-sustavnu sintezu prethodnog najvišeg učiteljstva o eshatološkom i misionarskom značaju klauzurnoga života kontemplativnih monahinja.
- Konačno, naputak Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života *Ponovno krenuti od Krista*, od 19. svibnja 2002., snažno poziva sve Bogu posvećene osobe da neprestano kontempliraju o Kristovu licu. U njemu se također predstavlja klauzurne redovnike i redovnice kao vrhunac hvale i složne tihe molitve Crkve (br. 25.) te im se istodobno upućuje pohvala što su u svom svakodnevnom životu uvijek davali povlašteno mjesto i stavljali u središte liturgiju časova i euharistijско slavlje.

8. Pedeset godina nakon Drugoga vatikanskoga koncila, nakon odgovarajućih savjetovanja i pažljiva razlučivanja, smatrao sam da je potrebno ponuditi Crkvi, a to se posebno odnosi na samostane latinskoga obreda, ovu apostolsku konstituciju, koja će uzeti u obzir i intenzivan i plodan put koji je prošla Crkva u posljednjih nekoliko desetljeća, u svjetlu učenja Drugoga vatikanskoga sabora, kao i promijenjene društvene i kulturne prilike. U tome smo razdoblju bili svjedoci vrtoglavih promjena u svijetu. S tim svi-

jetom treba uspostaviti dijalog u kojem će se sačuvati temeljne vrijednosti na kojima počiva kontemplativni život: tišina, pažljivo slušanje, poziv na unutarnji život, stabilnost. Tim vrijednostima kontemplativni život može i mora predstavljati izazov današnjem mentalitetu.

Ovim dokumentom želim potvrditi svoje osobno poštivanje, zajedno sa zahvalnošću cijele Crkve, prema jedinstvenom obliku nasljedovanja Krista (*sequela Christi*) koji provode u djelo kontemplativne redovnice. Za mnoge od njih to je život u potpunosti posvećen kontemplaciji, neprocjenjiv i nezamjenjiv dar koji Duh Sveti nastavlja buditi u Crkvi.

Gdje je god to potrebno ili prikladno, Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života razmotrit će određena pitanja i djelovati u dogovoru s Kongregacijom za evangelizaciju naroda i Kongregacijom za istočne Crkve

**BITNI ELEMENTI
KONTEMPLATIVNOGA ŽIVOTA**

9. Već od prvih stoljeća pa sve do naših dana kontemplativni je život, zahvaljujući stalnoj prisutnosti Gospodina kao i sposobnosti same Crkve da se obnovi i prilagodi promjenama u društvu, prisutan u Crkvi pri čemu su se izmjenjivala razdoblja velikoga uspona s razdobljima pada. Kontemplativni je život uvijek nastavljaao tražiti Božje lice i bezuvjetnu ljubav prema Kristu, kao svoj specifični element i prepoznatljivo obilježje.

Posvećeni je život povijest velike ljubavi prema Gospodinu i čovjeku: u kontemplativnom životu ta se povijest svakodnevno razvija kroz oduševljeno traženje Božjega lica, u prisnu odnosu s njim. Kristu Gospodinu, koji „nas prije uzljubi” (1 Iv 4, 19) i koji je „sebe predao za nas” (Ef 5, 2), vi, kontemplativne žene, odgovarate prinošenjem čitavoga svoga života živeći u Njemu i za Njega, „na hvalu Slave njegovog” (Ef 1, 12). U toj dinamici kontemplacije vi ste glas Crkve koja neumorno hvali, zahvaljuje, jeca i zagovara za sav ljudski rod. Svojom molitvom vi ste suradnice samoga Boga i podizete klonule udove njegovog neizreciva tijela.²⁷

U svojoj osobnoj i zajedničkoj molitvi vi otkrivete Gospodina kao blago svojega života (usp. Lk 12, 34), kao svoje dobro, „sve dobro, najviše dobro”, svoje „bogatstvo... dovoljno”²⁸ i u nepokolebljivoj vjeri da je „samo Bog dostatan”²⁹, izabrale ste bolji dio (usp. Lk 10, 42). Predale ste svoj život i čvrsto upravile svoj pogled u Gospodina povukavši se u sobu svoga srca (usp. Mt 6, 5), u napućenu samoću samostana i bratski život u zajednici. Na taj ste način slika Krista koji traži susret s Ocem na gori (usp. Mt 14, 23).

10. Kroz stoljeća Crkva je, naime, uvijek gledala u Mariji *summa contemplatrix*³⁰. Od naviještenja do uskrsnuća, kroz put vjere koji dostiže svoj

²⁷ Usp. KLARA ASIŠKA, *Treće pismo svetoj Janji Praškoj*, 8: FF 2886; *Franjevački izvori*, str. 1703.

²⁸ FRANJO ASIŠKI, *Hvale Bogu višnjemu*, 3. 5: FF 261; *Franjevački izvori*, str. 114.

²⁹ TEREZIJA AVILSKA, *Obras completas. Poesías*, Editorial Monte Carmelo, Burgos 2011., 1368.

³⁰ Usp. DIONIZIJE KARTUZIJEANAC, *Enarrationes in cap. 3 Can. Cant.* XI, 6, u *Doctores Ecstatici D. Dionysii Cartusiani Opera Omnia*, VII, Typis Cartusiae, Monstrolii 1898., 361.

vrhunac podno križa, Marija ostaje u kontemplaciji otajstva koje u njoj prebiva. U Mariji naziremo mističan put posvećene osobe, koji ima svoj temelj u poniznoj mudrosti koja kuša otajstvo konačna ispunjenja.

Vodeći se Marijinim primjerom, kontemplativnoj je osobi Bog u središtu, za nju je Bog *unum necessarium* (Lk 10, 42), s njim se sve gleda iz drukčije perspektive, jer se promatra novim očima. Kontemplativna osoba cijeni vrijednost materijalnih stvari, ali im one ne otimaju srca niti im sputavaju duh. Naprotiv, one služe kao ljestve kojima se uspinje do Boga. Za kontemplativnu osobu, sve „označava”³¹ Svevišnjega! Oni koji urone u misterij kontemplacije, sve gledaju duhovnim očima. To im omogućuje promatrati svijet i druge osobe Božjim očima dok drugi „oči imaju, a ne vide” (Ps 115, 5; 135, 16; usp. Jr 5, 21) jer gledaju tjelesnim očima.

11. Kontemplirati znači imati pogled u Kristu Isusu, čije je lice stalno okrenuto prema Ocu (Iv 1, 18), pogled preobražen djelovanjem Duha Svetoga, pogled pun strahopoštovanja prema Bogu i njegovim divotama. Kontemplirati znači imati čist um, kojim se razliježu titraji Riječi i glas Duha kao šapat lagana i tiha lahora (usp. 1 Kr 19, 12). Nije slučajno da se kontemplacija rađa iz vjere. Vjera je ujedno i plod i vrata kontemplacije. Samo onaj tko izgovori s krajnjim povjerenjem „Evo me!” (Lk 2, 38), može ući u otajstvo.

U taj tihi i sabrani mir uma i srca mogu se uvući razne napasti. Vaša kontemplacija može postati poprište duhovne borbe u koju se vi hrabro upuštate u ime i za dobro čitave Crkve, koja gleda na vas kao na vjerne čuvare, snažne i nepopustljive u borbi. Među najopasnijim iskušenjima s kojima se suočavaju kontemplativne osobe je ono što su pustinjски oci nazivali „podnevni demon”; to je napast koja dovodi do bezvoljnosti, puke rutine, pomanjkanja oduševljenja i umrtvljujuće acedije. Kao što sam pisao u apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium*, to postupno dovodi do „psihologije groba, koja malo-pomalo pretvara kršćane u mumije iz muzeja. Razočarani stvarnošću, Crkvom ili samim sobom, žive u stalnoj napasti da se prepuste sladunjavoj melankoliji, beznađu, što obuzima srce kao ‘najdragocjeniji eliksir zloduha’”³²

³¹ FRANJO ASIŠKI, *Pjesma brata Sunca*, 4: FF 263; *Franjevački izvori*, str. 116.

³² Br. 83: AAS 105 (2013.), 1054. – 1055.

**TEME KOJE POZIVAJU NA
RAZLUČIVANJE I REVIZIJU PROPISÂ**

12. Kako bi se pomoglo kontemplativnim redovnicama u postizanju cilja svoga specifičnoga poziva, prethodno opisana, pozivam na razlučivanje sljedećih dvanaest aspekata posvećenoga života općenito i, na poseban način, na razmišljanje o monaškoj tradiciji. To su izgradnja, molitva, Božja riječ, euharistija i pomirenje, bratski život u zajednici, autonomija, savezi, klauzura, rad, šutnja, komunikacijska sredstva i askeza. Rezultati ovoga promišljanja i razlučivanja naknadno će se primjenjivati tako da se poštuju posebne karizmatičke tradicije raznih redovničkih obitelji. Pritom će se poštivati propisi koji se nalaze na kraju ove konstitucije, kao i praktične smjernice koje će uskoro ponuditi Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života.

Izgradnja

13. Izgradnja posvećene osobe proces je koji mora voditi do suobličenja Isusu i usvajanju Njegovih osjećaja u Njegovu potpunu darivanju Ocu. Taj proces nikada ne završava i želi zahvatiti cijelu osobu u dubini kako bi ona svakim svojim stavom i činom pokazala potpunu i radosnu pripadnost Kristu, a to je nešto što zahtijeva stalno obraćenje Bogu. Cilj joj je oblikovati srce, um i čitav život olakšavajući integraciju ljudskih, kulturnih, duhovnih i pastoralnih dimenzija.³³

Izgradnja kontemplativne posvećene osobe, kao takva, teži skladnu stanju zajedništva s Bogom i sestrama u ozračju tišine zaštićene svakodnevnom klauzуром.

14. Bog Otac je odgojitelj u pravom smislu riječi, ali se On u obavljanju toga „zanata” služi ljudskim posredovanjima – odgojiteljima i odgojiteljicama, starijom braćom i sestrama – čija je prva zadaća pokazati „ljepotu nasljedovanja Gospodina i vrijednost karizme u kojoj se [izgradnja] obavlja”³⁴.

³³ Usp. IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 65: AAS 88 (1996.), 441; *Zakonik kanonskog prava* kan. 664.

³⁴ *Isto*, 66: AAS 88 (1996.), 442.

Izgradnja, poglavito ona trajna, „unutrašnji zahtjev redovničkog posvećenja”³⁵, ima svoj *humus* u zajednici i svakodnevnom životu. Neka zato sestre imaju na umu da je samostan redovno mjesto gdje se odvija formacijski hod i da bratski život u zajednici, u svim svojim očitovanjima, mora pospešivati taj hod.

15. U sadašnjem društvenom, kulturnom i religijskom kontekstu samostani moraju pridavati veliku pozornost duhovnom razlučivanju i prepoznavanju zvanja pri čemu ne smiju podleći napasti da se u tome vode brojevima i učinkovitošću.³⁶ Neka se kandidatima osigura osobno praćenje i vodstvo te odgovarajući programi izgradnje imajući uvijek na umu da početnoj izgradnji i onoj koja slijedi nakon privremenog zavjetovanja „treba posvetiti dovoljno dugo razdoblje”³⁷, ne kraće od devet i ne duže od dvanaest godina.³⁸

Molitva

16. Liturgijska i osobna molitva ima temeljnu važnost za jačanje vaše kontemplacije. Ako je „molitva srž posvećenog života”³⁹, ona je to još više za kontemplativni život. Danas mnogi ne znaju moliti. Mnogi jednostavno ne osjećaju potrebu za molitvom ili svode svoj odnos s Bogom na vapaj u pomoć u teškim trenucima, kada ne znaju komu se obratiti. Drugi opet svode molitvu na jednostavnu hvalu u trenucima sreće. Uzdižući u molitvi i pjesmi Gospodinu hvalu liturgijom časova, vi ujedno molite za te

³⁵ *Isto*, 69: AAS 88 (1996.), 444; usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 661.

³⁶ KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Ponovno krenuti od Krista. Obnovljena zauzetost posvećenog života u trećem tisućljeću* (19. svibnja 2002.), 18.

³⁷ Usp. IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 65: AAS 88 (1996.), 441.

³⁸ Usp. *Zakonik kanonskog prava* kann. 648 § 1 i 3; 657 § 2.

³⁹ *Pozdrav na kraju mise*, 2. veljače 2016.: *L'Osservatore Romano*, 4. veljače 2016., str. 6.; usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 673.

osobe i, poput proroka, zagovarate za spasenje svijetu.⁴⁰ Osobna će vam molitva pomoći da ostanete ujedinjene s Gospodinom, kao što je trs povezan s lozom, i tako će vaš život donijeti ploda u izobilju (usp. *Iv* 15, 1-15). Ali nikada ne zaboravite da se molitveni i kontemplativni život ne smije živjeti kao prignutost nad samim sobom, već mora raširiti srce i prigrlliti čitavo čovječanstvo, a posebno one koji pate.

Kroz zagovornu molitvu vi imate temeljnu ulogu u životu Crkve. Vi molite i zagovarate za mnogu našu braću i sestre zatvorenike, migrante, izbjeglice i žrtve progona. Vašom zagovornom molitvom obuhvaćene su mnoge obitelji u teškoćama, nezaposleni, siromašni, bolesni i oni koji se bore s ovisnošću, da spomenemo samo neke od situacija koje su iz dana u dan sve urgentnije. Vi ste poput onih koji su Gospodinu donijeli uzetoga da ga ozdravi (usp. *Mk* 2, 2-12). Svojom molitvom vi, danju i noću, stavljate pred Gospodina živote mnoge naše braće i sestara koji iz različitih razloga ne mogu doći do njega i doživjeti njegovo milosrđe koje ozdravlja dok ih On strpljivo čeka da im udijeli milost. Svojom molitvom možete zacijeliti rane mnoge braće.

Kontemplacija Krista ima svoj nenadmašan uzor u Djevici Mariji, kojoj Sinovo lice pripada na jedinstven način. Ona je majka i učiteljica potpunog suobličenja Sinu; svojom uzornom i majčinskom prisutnošću ona je velika potpora vama, njezinoj posebnoj djeci, u svakodnevnoj vjernosti molitvi (usp. *Dj* 1, 14).⁴¹

17. U Knjizi Izlaska čitamo da je Mojsije svojom molitvom odlučivao o sudbini svoga naroda; on je jamčio pobjedu nad neprijateljem dokle je god uspijevao držati ruke uzdignute moleći Gospodinovu pomoć (usp. 17, 11). Čini mi se da je to najrječitija slika snage i učinkovitosti vaše molitve na korist čitavoga čovječanstva i Crkve, posebno najranjivijih udova i onih

⁴⁰ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Konst. *Sacrosanctum Concilium*, 83; *Zakonik kanonskog prava* kann. 1173; 1174 § 1.

⁴¹ Usp. BENEDIKT XVI., *Kateheza* (28. prosinca 2011.): *Insegnamenti VII/2* (2011.), 980. – 985.; *Zakonik kanonskog prava* kan. 663 § 4; KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Služenje autoriteta i posluš*, 11. svibnja 2008., 31.

koji su u najvećoj potrebi. I danas, kao nekoć, možemo smatrati da je sudbina čovječanstva u srcu koje moli i uzdignutim rukama kontemplativnih žena. Eto zašto vas pozivam da ostanete vjerne, u skladu s vašim konstitucijama, liturgijskoj i osobnoj molitvi, koja je zapravo priprava i produljenje ove prve. Pozivam vas da „se... ništa ne pretpostavi *Djelu Božjem*”⁴² kako vas ništa ne bi sprječavalo, udaljavalo vas ili onemogućivalo vašu službu molitve.⁴³ Tako ćete se, kroz kontemplaciju, preobraziti u sliku Krista,⁴⁴ a vaše će zajednice postati prave škole molitve.

18. Sve to iziskuje duhovnost utemeljenu na Božjoj riječi, na snazi sakramentalnoga života, na učenju crkvenoga učiteljstva i spisima vaših utemeljitelja i utemeljiteljica, duhovnost koja će vam pomoći da postanete kćeri neba i kćeri zemlje, učenice i misionarke, prema vlastitu načinu života. To zahtijeva i postupnu izgradnju u osobnoj i liturgijskoj molitvi i samoj kontemplaciji ne zaboravljajući pritom da se ona prvenstveno hrani „sablaznjivom ljepotom” križa.

Božja riječ u središtu života

19. Jedan od najznačajnijih elemenata redovničkoga života općenito je središnjost Božje riječi u osobnom i zajedničkom životu. Sveti Benedikt to ističe kad traži od svojih monaha da rado slušaju svete tekstove: „*Lectioes sanctas libenter audire.*”⁴⁵ Tijekom stoljećâ monaštvo je bilo čuvar *lectio divina*. Budući da se to danas preporučuje čitavom Božjem narodu i traži od svih posvećenih redovnika,⁴⁶ vi ste pozvane time hraniti svoju kontemplaciju i svakodnevni život tako da možete podijeliti to preobražavajuće iskustvo Božje riječi sa svećenicima, đakonima, ostalim Bogu posvećenim

⁴² BENEDIKT, *Pravilo*, 43, 3.

⁴³ Usp. FRANJO ASIŠKI, *Nepotvrđeno pravilo*, XXIII, 31: FF 71; *Franjevački izvori*, str. 177.

⁴⁴ Usp. KLARA ASIŠKA, *Treće pismo svetoj Janji Praškoj*, 12-13: FF 2886; *Franjevački izvori*, str. 1703.

⁴⁵ *Pravilo*, 4, 55.

⁴⁶ Usp. BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 86: AAS 102 (2010.), 757; *Zakonik kanonskog prava* kan. 663 § 3.

osobama i vjericima laicima. To zajedništvo i dijeljenje promatrajte kao pravo crkveno poslanje.

Molitva i kontemplacija zasigurno su najprikladnija mjesta za prihvaćanje Božje riječi, ali, istodobno, one same imaju svoj izvor u slušanju te riječi. Čitava Crkva, a napose zajednice koje se potpuno posvećuju kontemplaciji, trebaju ponovno otkriti središnjost Božje riječi koja je, kao što je podsjetio moj prethodnik sveti Ivan Pavao II., „prvi izvor svake duhovnosti”⁴⁷. Božja riječ treba hraniti život, molitvu, kontemplaciju, svakodnevni hod i postati počelo zajedništva za vaše zajednice i bratstva. Oni su je, naime, pozvani prihvatiti, o njoj meditirati i kontemplirati te ju provoditi u djelo komunicirajući i dijeleći plodove koji se rađaju iz tog iskustva. Na taj ćete način moći rasti u istinskoj duhovnosti zajedništva.⁴⁸ U vezi s tim pozivam vas da se „izbjegava opasnost individualističkoga pristupa imajući u vidu da nam je riječ Božja dana upravo za izgradnju zajednice, da nas sjedini u Istini na našem putu prema Bogu [...] Stoga svetom tekstu treba uvijek pristupati u crkvenom zajedništvu.”⁴⁹

20. *Lectio divina* ili *molitveno čitanje Božje riječi* umijeće je koje nam pomaže prijeći s biblijskoga teksta na život. To je egzistencijalno tumačenje Svetoga pisma zahvaljujući kojemu možemo premostiti jaz između duhovnosti i svakodnevice, između vjere i života. Proces koji pokreće *lectio divina* želi nas voditi od slušanja do poznavanja i od poznavanja do ljubavi.

Zahvaljujući biblijskom pokretu, koji je dobio novi zamah nakon proglašenja dogmatske konstitucije *Dei Verbum* Drugoga vatikanskoga koncila, danas se sve vjernike poziva da se dobro upoznaju sa Svetim pismom kroz molitveno i ustrajno čitanje biblijskoga teksta tako da razgovor s Bogom

⁴⁷ Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 94: *AAS* 88 (1996), 469; usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 758.

⁴⁸ Usp. KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Ponovno krenuti od Krista. Obnovljena zauzetost posvećenog života u trećem tisućljeću* (19. svibnja 2002.), 25; IVAN PAVAO II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte* (6. siječnja 2001.), 43: *AAS* 93 (2001.), 297.

⁴⁹ Usp. BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 86: *AAS* 102 (2010.), 758; *Zakonik kanonskog prava* kann. 754-755.

postane svakodnevna stvarnost Božjega naroda. *Lectio divina* mora vam pomoći odnjegovati poučljivo, mudro i razumno srce (usp. *1 Kr 3, 9.12*) kako bi moglo razlikovati ono što dolazi od Boga od onoga što može odvesti daleko od njega, kako bi steklo onu vrstu nadnaravne intuicije koja je omogućila vašim utemeljiteljima i utemeljiteljicama da se ne suobličuju duhu svijeta, već da obnavljaju svoju pamet, „da mog[u] razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno” (*Rim 12, 2*)⁵⁰.

21. Čitav vaš dan, bilo osobni bilo zajednički, treba biti u znaku Božje riječi. Vaše će zajednice i bratstva postati tako škole Božje riječi gdje se Božju riječ sluša, živi i naviješta svima onima koje susrećete na svome putu. Na kraju, ne zaboravite da se „*lectio divina* ne zaustavlja u svojoj dinamici dok ne dođe do djelovanja (*actio*), koje pokreće život vjernikâ da budu dar za druge u ljubavi”⁵¹. Na taj će način ona dati obilne plodove na putu suobličenja Kristu, cilju čitava našega života.

Sakramenti euharistije i pomirenja

22. Euharistija je sakrament *par excellence* susreta s Isusovom osobom: u njoj je „sadržano svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest sâm Krist”⁵². Euharistija je srce života svakoga krštenika i svake Bogu posvećene osobe, ali to posebno vrijedi za kontemplativni život. Naime, prinos vašega života čini vas posebnim dionicima pashalnoga otajstva smrti i uskrsnuća, prisutnih u euharistiji. Lomljenje kruha, naime, ponavlja i ostvaruje u sadašnjem trenutku Isusovo darivanje samoga sebe: Gospodin „se lomio, lomi se za nas” i traži također od nas „da se darujemo, da postanemo kruh koji se lomi za druge”⁵³. Da bi se tako duboko otajstvo očitovalo u svem svom

⁵⁰ Usp. IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 94: *AAS* 88 (1996.), 470.

⁵¹ BENEDIKT XVI., Poslijesin. apost. pob. *Verbum Domini* (30. rujna 2010.), 87: *AAS* 102 (2010.), 759.

⁵² DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dekr. *Presbyterorum Ordinis*, 5; usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 899.

⁵³ *Homilija na svetkovinu Presvetog Tijela i Krvi Kristove* (26. svibnja 2016.): *L'Osservatore Romano*, 27. – 28. svibnja 2016., str. 8.; usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 663 § 2.

bogatstvu, neka se svako euharistijsko slavlje pripravi brižljivo, dostojanstveno i ozbiljno, i neka se u njemu sudjeluje u punini, s vjerom i svjesno. U euharistiji oči srca prepoznaju Isusa.⁵⁴ Sveti Ivan Pavao II. podsjeća da „razmatrati Krista podrazumijeva znati ga prepoznati gdje se god on očituje, u svojim mnogobrojnim prisutnostima, ali nadasve u živu sakramentu svoga tijela i svoje krvi. Crkva živi od Krista euharistijskoga, njime se hrani, on je prosvjetljuje. Euharistija je otajstvo vjere i ujedno ‘otajstvo svjetla’. Svaki put kada ju Crkva slavi, vjernici mogu na neki način iznova doživjeti iskustvo dvojice učenika iz Emausa: ‘Uto im se otvore oči te ga prepoznaše’ (Lk 24,31)”.⁵⁵ Euharistija vas, prema tome, svakoga dana uvodi u otajstvo ljubavi, zaručničke ljubavi: „Krist je zaručnik Crkve kao otkupitelj svijeta. Euharistija je sakrament našega otkupljenja. To je sakrament Zaručnika, Zaručnice.”⁵⁶

Stoga je hvalevrijedan običaj da nakon misnoga slavlja uslijedi euharistijsko klanjanje, koje je povlašten trenutak za duhovno uživanje kruha Riječi, koja se lomi na tom slavlju, i nastavljanje čina zahvaljivanja.

23. Euharistija potiče predanost stalnu obraćenju koje pronalazi svoj sakramentalni izraz u pomirenju. Neka vam često osobno ili zajedničko slavlje sakramenta pomirenja postane povlaštena prigoda za kontempliranje o Očevu milosrdnu licu, o Isusu Kristu,⁵⁷ kako biste u kontemplaciji obnovili svoje srce i očistili svoj odnos s Bogom.

Iz radosna iskustva Božjega oproštenja, primljena u tom sakramentu, izvire milost po kojoj postajemo proroci i služitelji milosrđa i oruđa pomirenja, praštanja i mira. Naš svijet osjeća posebnu potrebu za takvim prorocima i služiteljima.

---

⁵⁴ Usp. IVAN PAVAO II., *Homilija* na svetkovinu Presvetog Tijela i Krvi Kristove (14. lipnja 2001.), 3: *AAS* 93 (2001.), 656.

⁵⁵ ISTI, Enc. *Ecclesia de Eucharistia* (17. travnja 2003.), 6: *AAS* 95 (2003.), 437.

⁵⁶ ISTI, Apost. pismo *Mulieris dignitatem* (15. kolovoza 1988.), 26: *AAS* 80 (1988.), 1716.

⁵⁷ Usp. Bula *Misericordiae Vultus*, 1: *AAS* 107 (2015.), 399; *Zakonik kanonskog prava* kann. 664; 630.

Bratski život u zajednici

24. Bratski život u zajednici temeljni je dio redovničkoga života općenito, a napose monaškoga života, premda u različitosti karizmi.

Odnos zajedništva je manifestacija te ljubavi koja izvire iz Očeva srca i razlijeva se u srcima našim po Duhu kojega nam sam Isus daje. Jednostavno čineći tu stvarnost vidljivom, Crkva, Božja obitelj, znak je duboka sjedinjenja s njime i predstavlja se kao ognjište s kojeg to životvorno iskustvo svi mogu iskusiti. Pozvavši neke da dijele njegov život, Krist Gospodin oblikuje zajednicu koja čini vidljivim „zajedništvo dobara, bratsku ljubav, plan života i djelovanja, do kojeg su došli jer su prihvatili poziv da slobodnije i izbližega slijede Krista Gospodina”⁵⁸. Bratski život, po kojem posvećeni muškarci i žene nastoje biti „jedno srce i jedna duša” (*Dj* 4, 32), po primjeru prvih kršćanskih zajednica, „predstavlja se kao rječita trinitarna ispovijest”⁵⁹.

25. Bratsko zajedništvo preslika je Božjega načina postojanja i darivanja. Ono svjedoči o tome da je „Bog ljubav” (*1 Iv* 4, 8.16). Posvećeni život ispovijeda da vjeruje i živi od ljubavi Oca, Sina i Duha Svetoga. Zajednica braće i sestara tako postaje preslika Boga koji je Trojstvo Ljubavi.

Za razliku od života pustinjaka, koji žive „šutnjom samoće”⁶⁰, a koje Crkva također uvelike cijeni, monaški život podrazumijeva zajednički život u stalnu procesu rasta, koji vodi prema življenju autentična bratskoga zajedništva, jedne *koinonije*. To znači da svi članovi moraju sebe doživljavati kao graditelje zajednice, a ne samo kao primatelje blagodati koje mogu primiti od nje. Zajednica postoji kada se rađa i gradi doprinosom svijuu. Svatko to čini prema svojim darovima, njegovanjem snažne duhovnosti zajedništva

⁵⁸ KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Bratski život u zajednici. Congregavit nos in unum Christi amor* (2. veljače 1994.), 10.

⁵⁹ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 21: AAS 88 (1996.), 395.

⁶⁰ *Zakonik kanonskog prava*, kan. 603.

po kojoj se u svima izgrađuje osjećaj uzajamne pripadnosti.⁶¹ Samo će na taj način život u zajednici pružati svojim članovima uzajamnu pomoć potrebnu da svoj poziv žive u punini.⁶²

26. Vi koji ste prigrlili monaški život nikada ne smijete zaboraviti da današnji muškarci i žene očekuju od vas svjedočanstvo autentičnoga bratskoga zajedništva koje će, u društvu označenu podjelama i nejednakostima, jasno pokazati da je moguće i lijepo živjeti zajedno (usp. *Pis* 133, 1) unatoč razlikama u dobi, obrazovanju, pa čak i kulturi. Neka vaše zajednice budu vjerodostojni znakovi da ove razlike ne samo da nisu zaprjeka bratskomu životu već ga, štoviše, obogaćuju. Imajte na umu da jedinstvo i zajedništvo nisu isti što i jednoobraznost i da se jačaju dijalogom, dijeljenjem, međusobnim pomaganjem i dubokom ljudskošću, osobito prema najslabijima i najpotrebitijima.

27. Naposljetku, imajte na umu da je bratski život u zajedništvu također prvi oblik evangelizacije: „Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.” (*Iv* 13, 34-35) Zato vas potičem da ne zanemarujete sredstva za jačanje zajedničkoga života koja Crkva predlaže i nudi⁶³ i pozivam vas na stalnu budnost prema tom osjetljivom i temeljnom aspektu monaškoga života. Zajedno s dijeljenjem Božje riječi i iskustva Boga i zajedničkoga razlučivanja „mogu se još spomenuti i bratsko popravljanje, preispitivanje života i drugi tipični oblici iz tradicije. Postoje konkretni načini da se stave u službu drugih i razliju u zajednici darovi što ih Duh obilno dijeli za njenu izgradnju i za njeno poslanje u svijetu”⁶⁴.

⁶¹ Usp. IVAN PAVAO II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte* (6. siječnja 2001.), 43: *AAS* 93 (2001.), 296. – 297.

⁶² Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dekr. *Perfectae caritatis*, 15; *Zakonik kanonskog prava*, kan. 602.

⁶³ Usp. KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Bratski život u zajednici. Congregavit nos in unum Christi amor* (2. veljače 1994.), *Zakonik kanonskog prava* kann. 607/2; 608; 665; 699/1.

⁶⁴ *Isto*, 32; usp. *Zakonik kanonskog prava* kann. 619; 630; 664.

Kao što sam spomenuo tijekom svoga nedavnoga susreta s Bogu posvećenim osobama koje su se okupile u Rimu prigodom zaključenja Godine posvećenog života,⁶⁵ neka vam bude na srcu blizina sa sestrama koje vam je Gospodin darovao kao dragocjen dar. S druge strane, kao što je podsjetio sveti Benedikt, od temeljne je važnosti u zajedničkome životu „starije poštivati, mlađe ljubiti”⁶⁶. U tom naporu oko usklađivanja sjećanja na prošlost i obećanja budućnosti također se krije plodnost bratskoga života u zajednici.

Autonomija samostanâ

28. Autonomija pospješuje stabilnost života i unutarnje jedinstvo svake zajednice jamčeći pritom najbolje uvjete za kontemplaciju. Ipak, ta autonomija ne smije značiti neovisnost ili odvojenost, osobito od ostalih samostana istoga reda ili vlastite karizmatске obitelji.

29. Svjesni da „nitko ne gradi budućnost tako da se izolira, niti isključivo vlastitim snagama, već tako da se prepozna u istini zajedništva koje se uvijek otvara susretu, dijalogu, slušanju, uzajamnom pomaganju”⁶⁷, klonite se „bolesti autoreferencijalnosti”⁶⁸ i čuvajte vrijednost zajedništva među različitim samostanima kao put otvaranja prema budućnosti, osuvremenjujući i aktualizirajući tako trajne i ozakonjene vrijednosti svoje autonomije.⁶⁹

Savezi

30. Savez je važna struktura zajedništva među samostanima koji dijele istu karizmu, kako ne bi ostali izolirani.

⁶⁵ Usp. *Obraćanje sudionicima Jubileja posvećenog života*, 1. veljače 2016.: *L’Osservatore Romano*, 1. – 2. veljače 2016., str. 8.

⁶⁶ BENEDIKT, *Pravilo*, IV, 70. – 71.

⁶⁷ Apostolsko pismo *Svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života* (21. studenoga 2014.), II, 3: *AAS* 106 (2014.), 943.

⁶⁸ *Isto*.

⁶⁹ Usp. *isto*; *Zakonik kanonskog prava* kann. 614-615; 628 § 2-1; 630 § 3; 638 § 4; 684 § 3; 688 § 2; 699 § 2; 708; 1428 § 1-2.

Glavna je svrha savezâ promicati kontemplativni život u samostanima koji su u njihovu sastavu, prema potrebama vlastite karizme, i jamčiti pomoć u trajnoj i početnoj izgradnji, kao i u konkretnim potrebama, kroz razmjenu monahinja i dijeljenje materijalnih dobara. Radi postizanja tih ciljeva mora se poticati osnivanje saveze u što većem broju.⁷⁰

Klauzura

31. Odvojenost od svijeta, nužna za one koji slijede Krista u redovničkom životu, kod vas, kontemplativnih redovnica, posebno je vidljiva u klauzuri, koja je mjesto intimnosti Crkve Zaručnice: „Znak isključiva sjedinjenja Crkve Zaručnice sa svojim Gospodinom, nadasve ljubljenim.”⁷¹

Klauzura u crkvenopravnom smislu ima četiri oblika ili stupnja⁷²; osim opće, koja je zajednička svim redovničkim ustanovama, postoje tri klauzure koje su karakteristične za zajednice kontemplativnoga života – papinska, konstitucionalna i monaška. Samostani kontemplativnoga života dužni su održavati papinsku klauzuru „prema odredbama koje je dala Apostolska Stolica”⁷³ i „ne mogu se pozivati članovi takvih ustanova da pomažu u raznim pastoralnim službama”⁷⁴. Konstitucionalna klauzura definirana je propisima pojedinih konstitucija dok monaška klauzura, premda zadržava obilježje „strože stege”⁷⁵ u odnosu na opću, omogućava da se primarnoj ulozi bogoštovlja pridruže širi oblici primanja i gostoprinstva, uvijek u skladu s pojedinim konstitucijama. Opća klauzura je najblaža od svih četiriju spomenutih.⁷⁶

Raznolikost načina održavanja klauzure unutar istoga reda mora se smatrati bogatstvom a ne zaprjekom zajedništvu usklađujući pritom različite

⁷⁰ Usp. *Zakonik kanonskog prava* kann. 582; 684 § 3.

⁷¹ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 59: AAS 88 (1996.), 431.

⁷² Usp. *isto*, 59; *Zakonik kanonskog prava* kan. 667.

⁷³ *Zakonik kanonskog prava* kan. 667 § 3.

⁷⁴ *Isto*, kan. 674.

⁷⁵ *Isto*, kan. 667 § 2.

⁷⁶ Usp. *isto*, kan. 667 § 1.

osjetljivosti u jedno više jedinstvo.⁷⁷ To će se zajedništvo moći konkretizirati u raznim oblicima susreta i suradnje, poglavito u početnoj i trajnoj izgradnji.⁷⁸

Rad

32. Svojim radom vi također sudjelujete u djelu koje Bog stvoritelj izvodi u svijetu. To vas djelovanje tješnje povezuje s onima koji odgovorno rade kako bi živjeli od rada svojih ruku (usp. *Post* 3, 19) i tako pridonijeli djelu stvaranja i služili čovječanstvu. Na osobit način to pokazuje vašu solidarnost sa siromašnima koji ne mogu živjeti bez rada i koji često, premda rade, ipak trebaju brižnu pomoć svoje braće i sestara.

Kako rad ne bi ugasio duh kontemplacije, kao što nas uče veliki kontemplativni svetcima, i kako bi vaš život bio „život siromašan u stvari i u duhu, koji treba provoditi radino u razboritosti” kao što vam nalaže zavjetovanje, sa svečanim zavjetom, evanđeoskog savjeta siromaštva⁷⁹, svoj rad obavljajte predano i vjerno, ne dopuštajući se u tome uvjetovati mentalitetom učinkovitosti i aktivizma suvremene kulture. Neka vas u vašem radu uvijek nadahnjuje geslo benediktinske tradicije „*ora et labora*” i pomogne vam pronaći pravu ravnotežu između svakodnevnoga posla i obveza i težnje prema Apolutnom, između mira kontemplacije i predanosti služenju.

Šutnja

33. U kontemplativnom životu, posebno u onom koji je potpuno usmjeren na kontemplativni život, smatram važnim posvetiti pozornost šutnji ispunjenoj Božjom prisutnošću, kao nužnu prostoru slušanja i proživljavanja (*ruminatio*) Božje riječi. Šutnja je preduvjet za onaj pogled vjere koji nas osposobljava uočiti Božju prisutnost u svom osobnom životu, u životu

⁷⁷ Usp. J. M. BERGOGLIO, *Intervent* od 13. listopada 1994. na Biskupskoj sinodi o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu (*Vida Religiosa* 115, br. 7, srpanj – rujan 2013.).

⁷⁸ Usp. Apostolsko pismo *Svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života* (21. studenoga 2014.), II, 3: *AAS* 106 (2014.), 942. – 943.

⁷⁹ Usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 600.

braće i sestara koje nam je Gospodin dao, kao i u događajima suvremenoga svijeta. Šutnja podrazumijeva nutarnju ispražnjenost kako bi se u nama sve više mogao nastaniti Bog; kad u nutrini vlada buka, ne može se primiti ništa i nikoga. Vaš život u potpunosti usmjeren na kontemplaciju zahtijeva „vrijeme i sposobnost šutnje i slušanja”⁸⁰ Boga i vapaja čovječanstva. Neka, dakle, šuti jezik tijela i neka govori jezik duha, nošen ljubavlju koju svaka od vas ima prema Gospodinu.⁸¹

U tome vam je primjer šutnja Presvete Marije koja je mogla primiti Božju riječ zato što je bila žena šutnje, ali ne besplodne, prazne šutnje, već pune, bogate šutnje. Šutnja Djevice Marije bila je ujedno šutnja bogata ljubavlju jer nas ljubav uvijek čini raspoloživima za primanje Drugoga i drugih.

Komunikacijska sredstva

34. U našem društvu digitalna kultura ima presudan utjecaj na oblikovanje naše misli i načina na koji se odnosimo prema svijetu i, posebice, prema drugima. Ni kontemplativne zajednice nisu imune na to kulturno ozračje. Sigurno da mediji mogu korisno poslužiti za izgradnju i komunikaciju, ali vas pozivam na razborito razlučivanje kako bi ih se stavilo u službu izgrađivanja kontemplativnoga života i potrebnih komunikacije, a ne da postanu prigoda za gubljenje vremena ili bijeg od zahtjeva bratskoga života u zajednici. Oni također ne smiju štetiti vašem pozivu ili postati zaprjekom za vaš život u potpunosti posvećen kontemplaciji.⁸²

Askeza

35. Askeza, sa svim sredstvima koje Crkva predlaže za samokontrolu i čišćenje srca, također vodi prema oslobađanju od svega onoga što je svojstve-

⁸⁰ *Poruka za 48. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije* (1. lipnja 2014.): AAS 106 (2014.), 114; usp. KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Bratski život u zajednici. Congregavit nos in unum Christi amor* (2. veljače 1994.), 10. i 34.

⁸¹ Usp. KLARA ASIŠKA, Četvrto pismo svetoj Janji Praškoj, 35: FF 2908.; *Franjevački izvori*, str. 1708.

⁸² Usp. *Zakonik kanonskog prava* kan. 666.

no „svjetovnosti” kako bi se živjelo u duhu evanđelja koje je logika dara, osobito sebedarja kao prirodna odgovora na prvu i jedinu ljubav vašega života. Na taj ćete način moći također odgovoriti na očekivanja braće i sestara, kao i na moralne i duhovne zahtjeve sadržane u svima trima evanđeoskim savjetima koje ispovijedate svećanima zavjetovanjem.⁸³

U tom smislu vaš život potpune predanosti poprima snažno proročko značenje: umjerenost, odvojenost od materijalnih stvari, predavanje samih sebe u poslušnosti, transparentnost u odnosima. Sve to za vas postaje radikalnije i zahtjevnije kao posljedica vašeg slobodnog odricanja „’prostora’, kontakata, tolikih stvorenih dobara [...]” što predstavlja „poseban način darivanja ‘tijela’”⁸⁴. Vaš odabir života u stabilnosti postaje našem globaliziranome svijetu, naviknutu na sve brže i lakše premještanje s jednog mjesta na drugo, rječit znak vjernosti što za sobom povlači opasnost da čovjek nikada nigdje ne pusti korijene.

Život u klauzuri čini bratske odnose još zahtjevnijima,⁸⁵ jer u takvim zajednicama postoje stalni i bliski odnosi. Vi možete biti primjer i pomoć Božjemu narodu kao i današnjemu svijetu, označenu i katkada razdiranu tolikim podjelama, kako se ostaje uz brata i sestru usprkos neslaganjima kojima treba doskočiti, napetostima i konfliktima koje treba riješiti i slabostima koje treba prihvatiti. Askeza je također sredstvo upoznavanja vlastite slabosti i njezina povjeravanja nježnim rukama Boga i zajednice.

Na kraju, asketska je zauzetost nužna kako bi se s ljubavlju i vjernošću obavljale vlastite svakodnevne zadaće, kao prigoda za dijeljenje sudbine tolike naše braće i sestara u svijetu i tiha i plodna žrtva za njihove potrebe.

⁸³ Usp. *Pozdrav nakon mise za redovnike i redovnice*, 2. veljače 2016.: *L'Osservatore Romano*, 4. veljače 2016., str. 6; *Zakonik kanonskog prava* kann. 599-601; 1191. – 1192.

⁸⁴ IVAN PAVAO II., Poslijesin. apost. pob. *Vita consecrata* (25. ožujka 1996.), 59: *AAS* 88 (1996.), 431.

⁸⁵ KONGREGACIJA ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA, Nap. *Bratski život u zajednici. Congregavit nos in unum Christi amor* (2. veljače 1994.), 10.

SVJEDOČANSTVO MONAHINJA

36. Drage sestre, sve što sam napisao u ovoj apostolskoj konstituciji vama, koje ste prigrlile kontemplativni poziv, korisna je pomoć za obnavljanje svoga života i poslanja u Crkvi i svijetu. Neka Gospodin izvede u vašim srcima svoje djelo i potpuno vas preobrazi u sebe, posljednji cilj kontemplativnoga života⁸⁶, a vaše zajednice ili bratstva neka postanu prave škole kontemplacije i molitve.

Svijet i Crkva trebaju vas kao „svjetiljke” koje osvjetljaju put muškarcima i ženama našega doba. To je vaše proroštvo. Život koji ste izabrali nije bijeg od svijeta zbog straha, kao što neki misle. Vi nastavljate biti u svijetu, premda niste od svijeta (usp. *Iv* 18, 19) i premda ste odijeljeni od njega po znakovima koji izražavaju vašu pripadnost Kristu, i neumorno molite za ljudski rod prikazujući Gospodinu svoje strahove i nade, radosti i trpljenja.⁸⁷

Ne lišavajte nas toga svoga sudjelovanja u izgrađivanju ljudskijeg i samim tim više evanđeoskog svijeta. U jedinstvu s Bogom poslušajte vapaj svoje braće i sestara (usp. *Izl* 3, 7; *Jak* 5, 4) koji su žrtve „kulture odbacivanja”⁸⁸ ili koji jednostavno trebaju svjetlo evanđelja. Izvjestite se u umijeću slušanja, „koje je nešto više od onoga što čujemo svojim osjetilom sluha”⁸⁹ i provodite u djelo „duhovnost gostoprimstva” primajući k srcu i unoseći u svoju molitvu sve ono što se tiče čovjeka stvorena na Božju sliku i priliku (usp. *Post* 1, 26). Kao što sam pisao u apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium*, „zagovorna [nas] molitva ne odvaja od prave kontemplacije, jer u istinskoj kontemplaciji uvijek ima mjesta za druge”⁹⁰.

Na taj će način vaše svjedočenje biti, takoreći, nužna dopuna svjedočanstvu onih koji, kao kontemplativne osobe u srcu svijeta, svjedoče evanđelje ostajući potpuno uronjeni u stvarnost i izgrađivanje zemaljskoga grada.

⁸⁶ Usp. KLARA ASIŠKA, *Treće pismo svetoj Janji Praškoj*, 12. – 13.: *FF* 2888; *Franjevački izvori*, str. 1703.; Četvrto pismo svetoj Janji Praškoj, 15. 16: *FF* 2902; *Franjevački izvori*, str. 1707.

⁸⁷ Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Past. konst, *Gaudium et spes*, 4.

⁸⁸ Apost. pob. *Evangelii gaudium. Radost evanđelja* (24. studenoga 2013.), 53: *AAS* 105 (2013.), 1042; usp. *isto*. 187 sl.: *AAS* 105 (2013.), 1098 sl.

⁸⁹ *Isto*, 171: *AAS* 105 (2013.), 1091.

⁹⁰ *Isto*, 281: *AAS* 105 (2013.), 1133.

37. Predrage kontemplativne redovnice, dobro vam je poznato da je vaš, kao i svaki drugi oblik posvećenoga života, „dar Crkvi, rađa se u Crkvi, raste u Crkvi i sav je usmjeren na dobro Crkve”⁹¹. Budite, dakle, u duboku zajedništvu s Crkvom, kako biste postale u njoj živ nastavak otajstva Marije, djevice, zaručnice i majke, koja prima i čuva Riječ da bi ju vratila svijetu. Tako ćete pomoći da se Krist rodi i raste u srcima ljudi koji, često nesvjesno, žedaju za onim koji je „Put i Istina i Život” (Iv 14, 6). Poput Marije, budite i vi „ljestve” kojima Bog silazi kako bi se susreo s čovjekom, a po kojima se čovjek uspinje da bi susreo Boga i kontemplirao o njegovu licu u Kristovu licu.

---

⁹¹ J. M. BERGOGLIO, *Intervent* od 13. listopada 1994. na Biskupskoj sinodi o *posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu* (*Vida Religiosa*, 115., br. 7., srpanj – rujan 2013.).

ZAKLJUČAK I PROPISI

U svjetlu do sada iznesenoga određujem i utvrđujem sljedeće:

Čl. 1. U duhu kan. 20 *Zakonika kanonskog prava* i nakon pomna proučavanja prethodnih trideset i sedam članaka, proglašenjem i objavom ove apostolske konstitucije *Vultum Dei quaerere* ukida se sljedeće:

1. oni kanoni *Zakonika kanonskog prava* koji su u izravnoj suprotnosti s bilo kojim članom ove konstitucije
2. uredbе i propisi sadržani:
  - u apostolskoj konstituciji *Sponsa Christi* Pija XII. od 21. studenoga 1950.: *Statuta generalia Monialium*
  - u napatku *Inter praeclara* Svete kongregacije za redovnike od 23. studenoga 1950.
  - u napatku *Verbi Sponsa* Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života od 13. svibnja 1999. o kontemplativnom i klauzurnom životu monahinja.

Čl. 2. § 1. Ova je konstitucija upućena kako Kongregaciji za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života tako i pojedinim ženskim klauzurnim samostanima, bilo da su potpuno kontemplativni ili ne i bilo da su povezani u saveze ili ne.

§ 2. Pitanja koja su uređena ovom apostolskom konstitucijom navedena su u br. 12 i dalje razložena u br. 13. – 35.

§ 3. Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskog života – prema potrebi u dogovoru s Kongregacijom za istočne Crkve ili Kongregacijom za evangelizaciju narodâ – regulirat će razne načine primjene ovih konstitutivnih odredbi, prema različitim monaškim tradicijama i vodeći računa o različitim karizmatskim obiteljima.

Čl. 3. § 1. Pojedini će samostani, kroz prikladne strukture koje će se utvrditi pri izradi plana zajedničkoga života, posebnu pozornost posvetiti trajnoj izgradnji, koja je temelj svake faze izgradnje, počevši već od početne.

§ 2. Da bi se osiguralo odgovarajuću trajnu izgradnju, neka savezi promiču suradnju među samostanima putem razmjene gradiva za izgradnju i korištenjem digitalnih sredstava komunikacije, pri čemu je uvijek nužna umjerenost.

§ 3. Pozornim biranjem sestara koje će obavljati službu odgojiteljica i pratiti kandidatice na putu osobnoga sazrijevanja neka pojedini samostani i savezi poduzmu sve napore oko temeljite izgradnje odgojiteljica i njihovih suradnica.

§ 4. Sestre kojima je povjerena osjetljiva služba izgradnje mogu, *servatis de iure servandis*, pohađati posebne tečajeve izgradnje i izvan svoga samostana držeći se pravca koji odgovara i koji je dosljedan njihovoj vlastitoj karizmi, o čemu će Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života izdati posebne propise.

§ 5. Samostani će posvećivati posebnu pozornost duhovnome razlučivanju i razlučivanju zvanja, osigurati će kandidatice personalizirano praćenje i promicati odgovarajuće programe izgradnje imajući uvijek na umu da se početnoj izgradnji treba posvetiti dosta vremena.

§ 6. Premda je osnivanje međunarodnih i multikulturalnih zajednica znak univerzalnosti karizme, mora se apsolutno izbjegavati prihvatanje kandidata iz drugih zemalja samo zato da bi se osigurao opstanak pojedinog samostana. Da bi to zaživjelo, bit će doneseni određeni kriteriji.

§ 7. Kako bi se osiguralo kvalitetnu izgradnju, neka se, već prema okolnostima, promiču kuće početne izgradnje koje će biti zajedničke za više samostana.

Čl. 4. § 1. S obzirom na to da je molitva srce kontemplativnoga života, svaki će samostan provjeriti vlastiti dnevni red i ocijeniti je li Gospodin u njegovu središtu.

§ 2. Morat će se preispitati zajednička slavlja kako bi se vidjelo jesu li doista živi susreti s Gospodinom.

Čl. 5. § 1. Zbog važnosti koju ima *lectio divina* neka svaki samostan utvrdi prikladno vrijeme i načine za ispunjavanje tog zahtjeva čitanja i slušanja, *ruminatio*, molitve, kontemplacije i dijeljenja Svetoga pisma.

§ 2. Budući da je dijeljenje preobražavajućeg iskustva Božje riječi sa svećenicima, đakonima, ostalim Bogu posvećenim osobama i vjernicima laicima izraz pravoga crkvenoga zajedništva, svaki će samostan odrediti način na koji će se provoditi to duhovno širenje *ad extra*.

Čl. 6. § 1. Prilikom izrade vlastitoga zajedničkoga i bratskoga plana svaki samostan, osim pomne priprave euharistijskih slavlja, mora osigurati odgovarajuće prigode za euharistijsko klanjanje nudeći mogućnost vjernicima mjesne Crkve da u tome sudjeluju.

§ 2. Neka se posebna pozornost posveti izboru kapelanâ, ispovjednikâ i duhovnih vođa imajući pritom u vidu specifičnosti vlastite karizme i zahtjeve bratskoga života u zajednici.

Čl. 7. § 1. One koje su pozvane obavljati službu autoriteta, osim što će posvećivati brigu vlastitoj izgradnji, moraju biti vođene istinskim duhom bratstva i služenja kako bi poticale radošću ispunjeno ozračje slobode i odgovornosti promičući tako osobno i zajedničko razlučivanje i istinsko komuniciranje onoga što svaka redovnica čini, misli i osjeća.

§ 2. Neka se planom zajedničkoga života rado prihvaća i potiče dijeljenje ljudskih i duhovnih darova svake sestre radi uzajamna obogaćivanja i rasta u bratstvu.

Čl. 8. § 1. Pravnoj autonomiji mora odgovarati stvarna autonomija života. To uključuje: barem minimalan broj sestara pazeći pritom da većinu ne čine sestre starije dobi; nužnu vitalnost u življenju i prenošenju karizme; stvarnu sposobnost da se osigura izgradnja i upravljanje; dostojanstvo i kvalitetu liturgijskoga, bratskoga i duhovnoga života i uključenost u mjesnu Crkvu; mogućnost samostalnoga uzdržavanja te prikladniju strukturu samostanskoga zdanja. U ispunjavanju tih kriterija imat će se na umu da oni tvore nerazdvojnu cjelinu i pristupat će im se sveobuhvatno.

§ 2. Kad ne postoje preduvjeti za stvarnu autonomiju samostana, Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života proučit će mogućnost osnivanja *ad hoc* povjerenstva koje će činiti ordinarij, predsjednica saveza, asistent saveza te opatica, odnosno priorica samostana. U svakom slučaju, cilj je te intervencije pokretanje procesa praćenja radi revitalizacije samostana, odnosno pokretanje postupka njegova zatvaranja.

§ 3. Taj bi proces mogao također predvidjeti pripojenje nekom drugom samostanu ili povjeravanje, ako dotični samostan pripada savezu,

predsjednici saveza i njezinu vijeću. U svakom slučaju, nadležna za donošenje konačne odluke o tome je Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života.

Čl. 9. § 1. U početku svi će samostani morati biti u sastavu nekog saveza. Ako se iz nekog razloga neki samostan ne bude mogao pridružiti savezu, dopuštenje da samostan ostane izvan saveza mora se tražiti od Svete Stolice, koja je nadležna donositi sud i odlučivati o tome.

§ 2. Savezi će se osnivati ne isključivo prema zemljopisnom kriteriju, već na temelju sličnosti duha i tradicija. Propise u vezi s tim dat će Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života.

§ 3. Trebat će također osigurati pomoć u izgradnji i konkretnim potrebama kroz razmjenu monahinja i dijeljenje materijalnih dobara, u skladu s propisima Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života. Kongregacija će također odrediti nadležnosti predsjednice i vijeća saveza.

§ 4. Poticat će se pripajanje, također pravno, samostanâ odgovarajućem muškom redu. Poticat će se i konfederacije te osnivanje međunarodnih povjerenstava različitih redova, sa statutima koje je odobrila Kongregacija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života.

Čl. 10. § 1. Svaki samostan, nakon ozbiljnog razlučivanja i poštujući vlastitu tradiciju i zahtjeve vlastitih konstitucija, neka zatraži od Svete Stolice mišljenje o tome koji oblik klauzure treba prigrliti u slučaju u kojem se traži oblik klauzure koji je različit od postojećeg.

§ 2. Jednom kad je jedan od mogućih oblika klauzure izabran i odobren, svaki će se samostan pobrinuti da ga se drži i živi u skladu s njegovim zahtjevima.

Čl. 11 § 1. Premda neke monaške zajednice, u skladu sa vlastitim pravom, mogu uživati neki prihod, to ne znači da su članovi oslobođeni od dužnosti rada.

§ 2. U zajednicama posvećenima kontemplaciji, prihodi ostvareni radom ne smiju se koristiti isključivo za osiguravanje pristojnoga uzdržava-

nja, već, kad je god to moguće, treba pomagati siromašnima i samostanima u potrebi.

Čl. 12. U dnevni raspored svakog samostana moraju biti uključena odgovarajuća vremena šutnje kako bi se jačalo ozračje molitve i kontemplacije.

Čl. 13. U svom planu zajedničkoga života svaki samostan mora predvidjeti prikladna sredstva kojima se izražava asketska disciplina monaškoga života kako bi ovaj bio više proročki i vjerodostojniji.

Završna odredba

Čl. 14. § 1. Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života izdat će u skladu s duhom i normama ove apostolske konstitucije nov naputak o temama navedenima u točki 12.

§ 2. Nakon što se prilagode novim propisima, članci ove konstitucije ili pravila pojedinih ustanova morat će se predati Svetoj Stolici na odobrenje.

*Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, dana 29. lipnja,
na svetkovinu sv. Petra i Pavla,
godine 2016., četvrte moga pontifikata.*

FRANJO

KAZALO

UVOD	5
POŠTIVANJE, HVALA I ZAHVALJIVANJE ZA POSVEĆENI ŽIVOT I KONTEMPLATIVNI MONAŠKI ŽIVOT.....	11
CRKVENO PRAĆENJE I VODSTVO.....	15
BITNI ELEMENTI KONTEMPLATIVNOGA ŽIVOTA.....	21
TEME KOJE POZIVAJU NA RAZLUČIVANJE I REVIZIJU PROPISÂ.....	25
Izgradnja.....	27
Molitva.....	28
Božja riječ u središtu života.....	30
Sakramenti euharistije i pomirenja.....	32
Bratski život u zajednici.....	34
Autonomija samostanâ.....	36
Savezi.....	36
Klauzura.....	37
Rad.....	38
Šutnja.....	38
Komunikacijska sredstva.....	39
Askeza.....	39
SVJEDOČANSTVO MONAHINJA.....	41
ZAKLJUČAK I PROPISI.....	45